

| Sayı 14
20.07.2024

İdare Hukuku

Hafta Sonu Bülteni

Mahkemeye

Erişim Hakkı

“Hak arama özgürlüğünün temel unsurlarından biri mahkemeye erişim hakkıdır. Kişinin uğradığı bir haksızlığa veya zarara karşı kendisini savunabilmesinin ya da maruz kaldığı haksız bir uygulama veya işleme karşı haklılığını ileri sürüp kanıtlayabilmesinin, zararını giderebilmesinin en etkili yolu yargı mercileri önünde dava hakkını kullanabilmesidir. Mahkemeye erişim hakkı, bir uyuşmazlığı ve uyuşmazlık kapsamında bir talebi mahkeme önüne taşıyabilmek ve bunların etkili bir şekilde karara bağlanmasını isteyebilmek anlamına gelmektedir (AYM, E.2014/76, K.2014/142, 11/9/2014, AYM, E.2013/40, K.2013/139, 28/11/2013).

Öne Çıkan Başlıklar

- Anayasa Mahkemesi üyeliğine, eski Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı Metin Kıratlı seçildi (s. 3)
- Microsoft'a siber güvenlik hizmeti veren CrowdStrike'tan kaynaklanan küresel yazılım sorunu nedeniyle, dünya genelinde havalimanı, banka ve hastane hizmetlerinde kesintiler yaşandı” (s. 4)
- AYM, derece mahkemeleri tarafından dava açma sürelerinin belirlenmesine ilişkin olarak, başvuruçunun davayı açtığı tarihte mevcut olmayan ve değerlendirilmesi mümkün olmayan bir duruma göre yaptığı yorumunun, başvuruçunun mahkemeye erişim hakkını ihlal ettiği sonucuna ulaştı (s. 5)
- Fransa Cumhurbaşkanı, Başbakan ve kabinesinin istifasını kabul etti (s. 5)
- Fransa (...) İdare Mahkemesi kararına konu olayda, cezaevi personeli, kurumda ölen kişinin cesedini teşhis ederken bir hata yapmıştır. Mahkeme, bu nedenle merhumun kızına 5.000 Euro manevi tazminat ödenmesine karar vermiştir (s. 6)

İçindekiler

İdare Hukuku

Seçilmiş Gazete Başlıkları

Bu bölümde okuyucuların idare hukukunun günlük hayattaki uygulamalarını takip edebilmesi amaçlanmaktadır.

Seçilmiş Yargısal İçtihatlar

Bu bölümde okuyucuların idare hukukunu etkileyen Anayasa Mahkemesi ve Danıştay kararlarını takip edebilmesi amaçlanmaktadır.

Karşılaştırmalı Hukuk

AİHM, Avrupa Konseyi ve AİHM

Bu bölümde okuyucuların Türk idare hukukunu etkilemesi muhtemel olan Avrupa Birliği, Avrupa Konseyi mevzuat çalışmalarını ve AİHM kararlarını takip edebilmesi amaçlanmaktadır.

Conseil d'Etat ve Fransız İdaresi

Bu bölümde okuyucuların Türk İdare Hukukunu etkileme imkânı bulunan karşılaştırmalı idare hukuku gelişmelerinin takip edilmesi amaçlanmaktadır.

Bülten, idare hukukuna ilişkin görülen gelişmeleri derleme ve ilgisine, kaynağına ulaşılabilir özet veriler sunma amacını taşımaktadır.

Editör:

Ahmet EĞİLMEZ

Gazete Başlıkları

SEÇİLMİŞ GAZETE BAŞLIKLARI

1. 2024-2025 Av Dönemine ilişkin Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından Merkez Av Komisyonu kararı Resmî Gazete’de [yayımlandı](#).
2. “Danıştay 8. Dairesi, tüm okul öncesi eğitimde çocuklara verilen bir öğün ücretsiz yemeğin kaldırılmasını ve yalnızca 11 il ile sınırlandırılmasını içeren uygulamaya yönelik yürütmeyi durdurma talebini [reddetti](#).”
3. “Söke İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, Tasarruf Tedbirleri Genelgesi kapsamında okula uzaklığı 2 kilometreden az olan köylerdeki öğrencilerin okula servisle taşınmayacağını [bildirdi](#).”
4. “Göç İdaresi Başkanlığı’na göre, Türkiye’de "yasal kalış hakkı bulunan" 4 milyon 449 bin 333 yabancı [yaşıyor](#).”
5. İzmir’de elektrik akımına kapılan iki kişi yaşamını yitirdi. Olayla ilgili adli ve idari soruşturma [devam ediyor](#).
6. [Anayasa Mahkemesi](#) üyeliğine Metin Kıratlı [seçildi](#).
7. “Türkiye'nin çeşitli illerinde yapılacak enerji projeleri için bazı taşınmazların acele kamulaştırılmasına [karar verildi](#).”
8. “Kahramanmaraş'ta yürütülen deprem soruşturmalarında ilk kez kamu görevlileri hakkında [soruşturma izni verildi](#).”
9. Cumhurbaşkanı kararıyla Adana, Ankara, Antalya, İzmir ve Muğla'da orman havacılık işletme müdürlükleri [kuruldu](#).
10. “ÖSYM, üniversite tercih işlemlerinin 25 Temmuz-2 Ağustos 2024 tarihleri arasında yapılacağını bildirdi. 2024-YKS Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu, 16-23 Temmuz arasında adaylara ön bilgi vermek amacıyla internetten [yayımlandı](#).”
11. “Paylaşımlı Yolculuk Yönetmeliği, İBB UKOME [gündeminde](#).”
12. “Millî Eğitim Bakanlığı, kadrolu öğretmenlerin il içi ve iller arası yer değişikliği başvurularını 1-7 Ağustos tarihlerinde alacak, atamalarını ise 16 Ağustos'ta [yapacak](#).”
13. “Antalya'nın doğal güzelliği falezler üzerindeki bir otelin müşterileri için oluşturduğu plaj ve plaja iniş için inşa ettiği asansör için yıkım kararı çıktı. Otel yönetimi yıkım için gelen belediye ekiplerini engellemek için lüks araçlarla barikat kurdu. İşletme sahipleri, 6 saatlik engelleme çabaları sonunda mahkemeden yürütmeyi durdurma kararı alınca [yıkım ertelendi](#).”
14. “İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB), iş arayanlara üç ay ücretsiz ulaşım desteği [verecek](#).”
15. “Tarım ve Orman Bakanı, Elektronik Alkol Takip Sistemi’nin (EATS) devreye girmesiyle e-Devlet’ten [Alkol Ticaret Platformu \(ATİP\)](#) adıyla yeni bir hizmet [başlatıldığını açıkladı](#).”

16. "Rekabet Kurulunun Volta Motor Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi (VOLTA) hakkında yürüttüğü soruşturma uzlaşmayla sonuçlanırken, firmaya 6,6 milyon lira idari para cezası [kesildi](#)."
17. "Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK), 17.05.2024 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanan kamuda bir dizi tasarrufu içeren Cumhurbaşkanlığı Genelgesine dair Danıştay'da [dava açtı](#)."
18. "Millî Eğitim Bakanlığının (MEB) sözleşmeli personel pozisyonlarına yerleştirme sonuçları [açıklandı](#)."
19. "Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nda görevden alma ve yeni atamalar [yapıldı](#)."
20. Samsun Atakum'da görme engelli bir çift, kapağı açık bırakılan rögara [düştü](#)."
21. "Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu'nun 26/4/2024 tarihli gündemine ilişkin kararlara erişmek için [bkz.](#)"
22. "Afyonkarahisar Belediye Meclisi'nin yabancılar için nikah ücretini 25 kat artırarak 400 TL'den 10.000 liraya çıkaran kararı, mahkeme tarafından [iptal edildi](#)."
23. Cumhurbaşkanlığı tarafından yapılan atama kararları Resmî Gazete'de [yayımlandı](#)."
24. "Microsoft'a siber güvenlik hizmeti veren CrowdStrike'tan kaynaklanan küresel yazılım sorunu nedeniyle dünya genelinde hava trafiğinde büyük aksamalar [yaşandı](#)."
25. "Yazılım sistemlerinde küresel arıza: Havalimanı, banka ve hastane hizmetlerinde [kesinti yaşandı](#)."
26. "BTK'den küresel çapta yaşanan kesintilere ilişkin yapılan açıklamada, 'Yaşanan aksaklığın siber saldırı kaynaklı olmadığı, kesintinin CrowdStrike ürününü kullanan kurum ve kuruluşlarda meydana geldiği tespit edildi.' ifadeleri [kullanıldı](#)."
27. "TBMM Genel Kurulu'nda kabul edilen, Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile kamuda tasarruf tedbirlerinin yasal altyapısı [oluşturuldu](#)."
28. "Kapalı pazar yerlerindeki satış yerleri ve diğer yerlerin sınırlı aynı hak yöntemiyle kiralanması usulünde [değişikliğe gidildi](#)."
29. "Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), Türk lirası (TL) mevduata geçişin desteklenmesine yönelik adımlarına YUVAM hesaplarına ilişkin düzenleme ile [devam etti](#)."
30. "TCMB tarafından Resmi Gazete'de yayımlanan tebliğ ile yabancı para krediler için yüzde 2 olan aylık büyüme sınırı yüzde 1,5'e [indirildi](#)."

SEÇİLMİŞ YARGISAL İÇTİHATLAR

AYM

(Gemak Gemi İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş. (2) [GK], B. No: 2020/11509, 29/2/2024, § 61-63)

Başvuru konusu, emlak vergisi tahakkukuna ve dayanağı olan takdir komisyonu kararına karşı açılan davanın süre aşımından reddedilmesi nedeniyle mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

AYM, somut olayda, Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir.

Mahkeme, derece mahkemeleri tarafından dava açma sürelerinin belirlenmesine ilişkin olarak başvuru konusunun davayı açtığı tarihte mevcut olmayan ve değerlendirilmesi mümkün olmayan bir duruma göre yaptığı yorumunun somut olayın özel koşullarında öngörülebilir olmadığı, başvuru konusunun mahkemeye erişimini aşırı derecede güçleştirerek başvurucuya şahsi olarak ağır ve orantısız bir külfet yüklediği değerlendirmiştir. Bu itibarla başvuru konusunun mahkemeye erişim hakkına yapılan müdahalenin ölçüsüz olduğu sonucuna varılmıştır.

SEÇİLMİŞ KARŞILAŞTIRMALI HUKUK GELİŞMELERİ

Avrupa Birliği, Avrupa Konseyi ve AİHM

"Avrupa Adalet Divanı, bugün açıkladığı kararında AB Komisyonu'nun halkın, Kovid-19 aşılarının satın alma anlaşmalarına yeterince geniş erişim sağlamadığına ve belgelerin bazı kısımlarını sansürleme gerekçesinde usulsüzlükler bulduğuna [hükmetti](#)."

Fransız İdaresi, Fransız Danıştay'ı (Conseil d'Etat) ve İdare Mahkemeleri

1. "Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron, iktidar kanadının mağlubiyetle tamamladığı erken genel seçimlerin ardından Başbakan Gabriel Attal ve kabinesinin istifasını [kabul etti](#)."
2. "Fransa'da oturma izni için başvuran tüm yabancı uyruklular, ifade ve vicdan özgürlüğü, kadın-erkek eşitliği ve laiklik de dahil olmak üzere Cumhuriyet ilkelerine saygı göstermeyi taahhüt etmek [zorunda](#)."

"Sol ve insan hakları aktivistleri tarafından eleştirilen Göç Yasası'na ilişkin bazı uygulama kararları, yasama sonrası ilk kabine toplantısından birkaç saat önce ve tartışmalı yasanın yayınlanmasından ve Anayasa Konseyi tarafından kısmen reddedilmesinden yaklaşık altı ay sonra, 16 Temmuz Salı günü Journal Officiel'de yayınlandı."

Fransa

3. [Tribunal administratif de Strasbourg, 5ème Chambre, 9 juillet 2024, 2207563](#)

“Bayan C, devlet hastanesi hizmetinin bir parçası olarak ağız tıbbı ve cerrahisi konusunda uzmanlaşmış bir hastanede, doktorunun tıbbi bakımı altındaydı. Bu doktor aynı zamanda Unistra Dış Cerrahisi Fakültesi'nde profesördü. Bu tedavinin bir parçası olarak, doktor hastanın yüzünün ve dişlerinin birkaç fotoğrafını çekmiştir. 3 Mayıs 2022'de Bayan C, bu fotoğraflardan bazılarının doktoru tarafından Strazburg Dış Cerrahisi Fakültesi'ndeki öğretim faaliyetinin bir parçası olarak kullanılan bir vaka çalışmasına dahil edildiğini öğrendi. Bayan C, 23 Mayıs 2022 tarihli bir mektupla, Strazburg Dış Cerrahisi Fakültesi'ne resminin yayınlanmasını durdurması için resmi bildirimde bulunmuş ve uğradığı zararın tazmin edilmesini talep etmiştir. Dış Cerrahisi Fakültesi, 10 Haziran 2022 tarihli bir mektupla Bayan C'ye, öğretmenin ihtilaf konusu fotoğrafları dağıtmayı bıraktığını bildirmiştir. 11 Temmuz 2022 tarihinde, Bayan C, Unistra ve HUS'a, söz konusu fotoğrafların izinsiz olarak dağıtılması nedeniyle uğradığını düşündüğü zararın tazmini için ön taleplerini göndermiştir. Cevap gelmemesi üzerine, talebin zımnen reddine karar verilmiştir. Başvurusunda Bayan C, mahkemeden Unistra ve HUS'un, görüntüsünün izinsiz kullanımından kaynaklanan zararlı sonuçlar için tazminat ödemesine karar vermesini istemiştir.”

“(…) Somut olaya uygulanacak hükümlerden, tüm hastaların özel yaşamlarına ve görüntülerine saygı gösterilmesi hakkına sahip oldukları sonucu çıkmaktadır. Bu hak, tedavi amaçlı çekilen ve tıbbi dosyaya dahil edilmesi amaçlanan fotoğraflar da dahil olmak üzere, içeriği veya ortamı ne olursa olsun, tıbbi gizlilik kapsamında olan ve sağlık çalışanının bilgisine gelen tüm bilgileri kapsar. Bu yükümlülükler, öğretim faaliyetleri bağlamı da dahil olmak üzere sağlık çalışanları için geçerlidir. Son olarak, hastalarının tıbbi kayıtlarının unsurlarını bu bağlamda kullanmalarına izin veriliyorsa, öncelikle hastaların onay verdiğinden veya kimliklerinin belirlenebilir olmadığından emin olmalıdırlar.”

“Söz konusu davada, soruşturma, HUS'ta Bayan C'yi tedavi eden dış cerrahinin, hastasının tıbbi dosyasından fotoğraf ve bilgi aldığını ve bunları Unistra'daki eğitim faaliyetlerinin bir parçası olarak dağıttığını ve Strazburg Dış Cerrahisi Fakültesi'ndeki öğrencilerine verilen pratik bir vakaya dahil ettiğini göstermiştir. İdarenin iddiasının aksine, Bayan C, öğrencilere gönderilen belgelerde açıkça tanınabilir durumdadır ve dahası tanınmıştır. Ayrıca, Bayan C'nin bu bilgilerin ve açıkça teşhis edilebildiği bu fotoğrafların kullanılmasına rıza gösterdiği tespit edilmemiştir. Yukarıda belirtilen hükümler göz önünde bulundurulduğunda, söz konusu belgelerin bir eğitim faaliyeti kapsamında kullanılmış olması, doktoru Bayan C'nin rızasını alma yükümlülüğünden muaf tutmamıştır. Sonuç olarak, Bayan C'nin dış doktoru hem hastane çalışanı hem de Unistra çalışanı sıfatıyla, yukarıda belirtilen hükümleri göz ardı etmiş ve dolayısıyla idarenin sorumlu tutulabileceği bir suistimalde bulunmuştur; iletilen fotoğrafların ve bilgilerin aşağılayıcı olmamasının, işlenen suistimal üzerinde hiçbir etkisi yoktur.”

Başvuran, yalnızca genel terimlerle bir etki sahibi olarak faaliyetlerindeki düşüşe atıfta bulunarak, iddia ettiği maddi kaybın varlığını ortaya koyacak

herhangi bir kanıt sunmamıştır. Dolayısıyla bu kayıp için tazminat talebi reddedilmelidir. Öte yandan, bu davanın koşullarında, suistimalin özel hayatı üzerindeki etkisinden kaynaklanan maddi olmayan kayıp için adil bir değerlendirme yapılacak ve bu bağlamda kendisine 2.000 Euro ödenmesine karar verilecektir.”

4. Fransız Danıştay'ı tarafından yılda bir yayınlanan “yıllık içtihat karar analizi” koleksiyonunun [2023 tarihli raporu](#) yayınlandı. Mahkemenin 2000 yılından sonra yayınladığı raporlara online [erişim sağlanabilmektedir](#).

5. [Cour administrative d'appel de Nantes, 3ème Chambre, 12 juillet 2024, 24NT00525](#)

“Soruşturmadan, CHRU de Rennes cenaze evi personelinin 2 Mayıs 2021 tarihinde kurumda ölen D...'nin cesedini teşhis ederken yaptığı bir hatanın ardından, başka bir merhumun cesedinin aileye verildiği, tabuta yerleştirildiği ve Bayan C... tarafından düzenlenen dini tören için camiye götürüldüğü anlaşılmaktadır. Eşi B..., merhumun kızı tarafından düzenlenen dini tören için camiye götürülmüştür. Cenaze defnedilmeden önce mezarlığa varıncaya kadar cenaze hizmetinin bu hatadan haberdar edilmemesi nedeniyle cenaze töreninin yarıda kesilmesi, merhumun naaşının cenaze evine iade edilmesi ve Bay D.'nin naaşının defnedilmek üzere mezarlığa götürülmesi gerekmiştir. Bu gecikme ve cenaze töreninin çalışma saatleri göz önüne alındığında, başvuranın babasının naaşı için camide dini bir tören düzenlenmesinin mümkün olmadığı ve bu nedenle Müslüman inancının ritüellerine uygun olarak kendisi için öngörülen tören ve dualardan yararlanamadığı da soruşturmadan açıkça anlaşılmaktadır. Babasına çok yakın olduğunu belirten başvuran, sadece törenin gerçekleştiği koşullardan değil, her şeyden önce, babasının ruhunun dinlenmesine izin vermek için Müslüman inancının gerektirdiği saygıyı onurlu bir şekilde ödeyememiş olmasından dolayı üzgün ve kızgın olduğunu söylemiştir. İlgili tarafın uğradığı maddi olmayan zararın adil bir değerlendirmesi yapılarak 5,000 Euro olarak değerlendirilecektir.”

6. [CE, 2024:489271.20240717](#)

“Soruşturmadan, 24 Haziran 2023 tarihinde Roissy-Charles de Gaulle havaalanında Bay A...'nın hava ve sınır polisi tarafından durdurulduğu ve Emniyet Müdürü'nün Fransız pasaportu, Fransız ulusal kimlik kartı ve Fransız ehliyeti de dahil olmak üzere kimlik belgelerine el konulmasını emrettiği anlaşılmaktadır. 2 Ağustos 2023 tarihli kararla düzeltilen 27 Temmuz 2023 tarihli kararla, Danıştay geçici yardım hakimi, İdari Kanun'un L. 521-2 maddesine dayanarak karar vermiştir. İdari Yargı Kanunu'nun 521-2. maddesine dayanarak, İçişleri ve Denizaşırı Fransa Bakanı'na, yukarıda belirtilen tüm belgeleri veya el konulan belgelerle aynı süre için geçerli olan diğer herhangi bir belgeyi gecikmeksizin ilgili tarafa iade etmesini emretmiş ve ayrıca Devlet'in, kendisi tarafından yapılan ve masraflara dahil edilmeyen masraflar için kendisine 2.000 Euro tutarında ödeme yapmasını emretmiştir.

“Soruşturmadan, bu karar tarihi itibarıyla Devletin 27 Temmuz 2023 tarihli emrin uygulanmasını sağlamak için herhangi bir önlem almadığı

anlaşılmaktadır. Bu nedenle, İçişleri ve Denizaşırı Fransa Bakanı'na Bay A...'yı gecikmeksizin iade etmesi talimatı verilmelidir. A'ya gecikmeksizin ulusal kimlik kartını, Fransız pasaportunu ve Fransız ehliyetini iade etmesini ya da bu mümkün değilse, bu kararın tebliğinden itibaren yedi gün içinde kendisine el konulan belgelerle aynı süre için geçerli belgeler vermesini ve aynı süre içinde kendisine 2.000 avro ödemesini emretmelidir. Danıştay geçici tedbir hakiminin kararına tam olarak uyulduğu tarihe kadar bu hükümlere her gün için 100 Euro ceza eklenmelidir.”